

1. Centralni sedež

Ustanovitelj Opus Dei –
življenjepis sv. Jožefmarija
Escrivája

30. Okt. 2023

[↗ Nazaj na kazalo](#)

Hrepenenje po tem, da bi poromal k Petru, h Kristusovemu namestniku na zemlji, je Jožefmarija nosil v svojem srcu že od rane mladosti. Ta goreča želja je bila na edinstven način vselej živo navzoča v njegovi duši in predstavlja bistveno potezo univerzalnosti Opus Dei. Jožefmarija

jo je zaobjel z emblematičnim molitvenim vzklikom, v katerem je s tremi besedami povzel kristjanove ključne ljubezni: **Omnes, cum Petro, ad Iesum per Mariam.**^[1] Prebivati v Petrovi bližini in postaviti centralni sedež^[2] v Rimu, je bil cilj na daljnem obzorju, ki ga je izrecno zabeležil v svoje *Zapiske* že leta 1931:

Sanjam o ustanovitvi hiše v Rimu – ko bo B. d. dodobra zagnano –, ki bo kakor možgani organizacije.^[3]

Velja pa omeniti, da način in trenutek, v katerem se je tista hiša pojavila, ni bil plod njegovega načrtovanja niti vnaprej premišljen cilj. Tako kot vse, kar je povezano z ustanovitvijo Opus Dei, je izvirala iz očetovega osebnega prizadevanja in spremljal jo je božji pečat. Še več, v tem primeru je prišlo do okoliščin, ki so bile za ustanovitelja popolnoma nepredvidljive in celo nasprotne njegovi volji, saj se je Jožefmarija leta

1946 v Rim odpravil s precejšnjim odporom in brez kakršne koli namere, da bi tam ostal. Kljub temu pa je že kratkotrajno bivanje v večnem mestu poživilo plamene ljubezni v njegovemu duhu, ki je bil duh Opus Dei:

Če želite v polnosti živeti duha našega Dela, je svetoval, si prizadevajte dospeti do Jezusa tako, da ste zares zedinjeni z našo Materjo. Tako se bo uresničilo tisto hrepenenje, ki nas použiva: Omnes cum Petro ad Iesum per Mariam. Danes, v tem Rimu, se zdi, da ta »cum Petro!« prihaja še bolj iz srca.^[4]

To hrepenenje, o katerem govori ustanovitelj, je bilo jasen božji dar, ki ga je imel priložnost izkusiti že pred leti, tistega dne, ko mu je madridski generalni vikar povedal, da so ga obtožili na Svetem oficiju. Njegov takojšen odziv je bilo sinovsko zaupanje v Cerkev in v papeža:

Rim! Hvaležen sem Gospodu, da mi je dal ljubezen do Cerkve. Zato se čutim rimskega. Rim je zame Peter. [...] Iz Rima, od papeža, ne more priti nič drugega kakor luč in dobro. – Ta ubogi duhovnik bi le stežka pozabil to milost, svojo ljubezen do Cerkve, do papeža, do Rima. Rim!

Mariano.^[5]

Sprva je Jožefmarija o Rimu razmišljal kot o apostolski predstraži in s tem namenom sta se José Orlandis in Salvador Canals odpravila v večno mesto študirat teologijo. Leta 1946, ko je bil že drugič v Rimu Álvaro del Portillo, se je okrepila zamisel, da bi tam imeli hišo. Potem ko je bilo končano zbiranje priporočilnih pisem pri kardinalih in so bili storjeni prvi koraki za pridobitev *decretum laudis*, sta se Álvaro in Salvador posvetila iskanju novega bivališča, kajti stanovanje, v katerem so živeli, bi

morali prej ali pozneje zapustiti.^[6] Na tistem negotovem povojnem tržišču, ko so bile cene zdesetkane, je bilo za smešno nizke vsote mogoče pridobiti pravcate vile. Takšna priložnost se v prihodnosti ne bo ponovila, je povsem umestno preudarjal Álvaro, misleč na bodoči centralni sedež Dela; vendar, dodaja, »je poleg pomanjkanja denarja v Španiji [...] edina težava za nakup ogromna politična nestabilnost, ki vlada tukaj«. ^[7]

Tako so razmišljali, ko jih je naenkrat zajel plaz dogodkov. Iskanje nepremičnin je bilo za nekaj časa ustavljeno, namesto tega pa so se drug za drugim vrstili obiski v rimski kuriji ter pri znancih iz civilnih in cerkvenih krogov. Ravno teden dni po svojem prihodu v Rim, potem ko je videl tamkajšnje življenjske razmere in pomanjkanje prostora v stanovanju Città Leonina, je ustanovitelj pisal članom

Generalnega sveta, da je ***neizogibno treba kupiti hišo***^[8] v Rimu; dasiravno je takšna želja, upoštevajoč gmotno stisko, ki so jo prestajali v Španiji, zvenela kot čista norost. Spričo namigov in nasvetov nekaterih dostojanstvenikov rimske kurije, zlasti monsinjorja Montinija in monsinjorja Tardinija, se je oklenil zamisli, da bi čim prej v Rimu našel spodobno in reprezentativno hišo za centralni sedež Opus Dei.^[9] In ko je med bivanjem v Madridu na licu mesta preučeval njihove gmotne zmožnosti, ki so bile pravzaprav nikakršne, je ustanovitelj kljub vsemu našel moč in optimizem, da se je spopadel s financiranjem »velike hiše«, ki jo je potreboval. Oče je v tistih dneh odseval silno vero, vendar rešitve za gmotno težavo ni našel, saj denarja ni bilo od nikoder. Kljub temu pa je bil prepričan, da se bo pojavil. Vprašanje je bilo le, kdaj in kako.^[10]

Novembra se je vrnil v Rim in se z novim zagonom lotil iskanja tako zaželenih nepremičnine. Prva, ki jo je našel in se je zdela ustrezna, je bila hiša v bližini *Ville Albani*. V nedeljo, 24. novembra, potem ko so jo vsaj od zunaj poznali že vsi stanovalci v centru Città Leonina, so se kratkočasili z iskanjem imena za hišo svojih sanj. Kolikor je mogoče razbrati iz dnevnika, kaže, da je oče že sam izbral ime za vilo: »Pri kosilu smo 'krstili' novo hišo,« pripoveduje kronist; »oče je dejal, da ji bomo rekli *Villa Tevere*.«^[11] Tačas je Jožefmarija, da bi željo vsaj malo potešil, nakupoval predmete v starinarnicah. ***Zdaj manjka samo še to***, je govoril svojim sinovom, ***da nam Gospod priskrbi hiše, v katere bomo vse te reči spravili.***^[12]

Bližal se je božič in iskanje se je nadaljevalo. Vile, o kateri so sanjali, ni bilo od nikoder. Oba pereča problema, ki sta ga bremenila – hiša

in *decretum laudis* –, sta očeta spodbudila, da je zaprosil za več molitve:

Še naprej ne-pre-ne-ho-ma molíte za vse rimske zadeve. Tudi ne pozabite, da je treba ve-li-ko-duš-no rešiti problem financiranja hiše za našo rimsko kurijo: to je ključnega pomena. Naredite mi, z božjo pomočjo, velik čudež!^[13]

Prišlo je novo leto in oče je še vedno moledoval za molitve ter vztrajno ponavljal, da ***se bo le na ta način dobro izteklo.***^[14] Tedni so minevali, on pa se je problema še kar naprej loteval z nadnaravnim pristopom:

Hiša? Ne vem. Prva težava je, da nimamo denarja. Ampak ta težava ne pomeni kaj dosti, saj jo že kakšnih dvajset let uspešno preskakujemo kakor bikoborci. Največja težava bi lahko bila v tem, da Jezusovega Srca ne bi znali ganiti z našim običajnim,

veselim in junaškim ... in vsakdanjim življenjem.^[15]

Iztekal se je mesec januar 1947, a še zmerom ni bila objavljena *Provida Mater Ecclesia* niti ni bilo rešeno finančno vprašanje. Navzlic vsemu je bil ustanovitelj prepričan, da jih Gospod ne bo razočaral, in je svojim duhovnim otrokom ponujal odrešilni recept:

Bodite vedno veseli in optimistični. Naj mi ljudje izpolnjujejo norme – molitev, smehljajoče se mrtvičenje, delo. Naj spijo in jejo, kolikor je potrebno. Naj imajo čas za oddih in se ukvarjajo s športom. In vse se bo uredilo: prej, v večji meri in bolje.^[16]

Pismo njegovim sinovom v Generalnem svetu z dne 7. februarja je nabito z veseljem. *Decretum laudis*, jim naznanja, je le še vprašanje dni: ***Stvar se zdi srečno dokončana.*** Glede *Ville Tevere* pa se je oče še naprej držal nekakšne zdrave

skeptičnosti, čeprav so zadnji dogodki, kot pripoveduje, ponovno vzbudili nekaj upanja:

Zadeva v zvezi s hišo je nočna mora. Če se pojavi ugodna priložnost, bomo sklenili pogodbo za plačilo v treh mesecih, kot sem vam že sporočil. Danes zjutraj nas je po telefonu poklicala vojvodinja Sforza – spoznali smo jo preko veleposlanika Sangróniza – ter nam ponudila neko vilo; včeraj je prišel neki posrednik in nam predstavil še več drugih, po telefonu pa nam je odvetnik D'Amelio sinoči omenil še neko drugo hišo. Bomo videli.^[17]

Zares je zraslo novo upanje, kajti dnevnik centra Città Leonina je 8. februarja zabeležil, da so si šli ogledat nekaj hiš in da bi med temi ena lahko bila zanimiva, in sicer neka vila v mestni četrti Parioli, v kateri je bilo prej madžarsko veleposlaništvo. Zgradba je stala na

Ulici Bruno Buozzi 73. Lastnik vile je bil grof Gori Mazzoleni, ki je imel prijateljske stike z vojvodinjo Sforza-Cesarini in se je želel pogovarjati neposredno z morebitnim kupcem, kar je bilo precej ugodno, saj so posredniki cene znatno zviševali. Ustanovitelj jo je prehodil po dolgem in počez. Takoj se je zavedel, da ustreza pričakovanim potrebam, ter to sporočil monsinjorju Montiniju, ta pa mu je dejal: »Ne dopustite, da vam ta hiša uide, kajti sveti oče bo zelo vesel, če jo boste prevzeli vi. Sveti oče jo pozna, namreč ko je bil še kardinal državni tajnik, je tam obiskal admirala Horthyja, tedanjega regenta Madžarske.«^[18]

Trdno odločen izpeljati nakup te stavbe je ustanovitelj naročil Álvaro, naj se z lastnikovimi odvetniki dogovori za vse potrebne korake, ne da bi pozabil, kar je v zvezi z iskanjem dejal svojim duhovnim otrokom: ***Postavimo se na mesto***

družinskega očeta, ki mora kupiti več milijonov vredno hišo.^[19]

»Pri prvih pogajanjih,« pravi Álvaro, »smo uspeli zelo znižati ceno, ki jo je postavil lastnik; kljub temu pa nismo razpolagali niti s tisto vsoto. Poleg prošenj za pomoč pri prijateljih in znancih smo razmišljali o tem, da bi hišo zastavili, toda za to bi morali imeti lastništvo nad nepremičnino, česar pa spet ni bilo mogoče doseči, ne da bi plačali vsaj del cene.«^[20]

Dogovori so ostali v zraku, dokler ni oče sklenil, da ***nemudoma odloči o vprašanju hiše.***^[21]

Hiša! je 27. marca pisal članom Generalnega sveta. Še naprej delamo na tem: ne vem, koliko dni že darujem sveto mašo za ta namen. Upam, da se kmalu razreši.^[22]

In res: 10. aprila prosi članice Centralnega sveta:

Še naprej molíte za hišo v Rimu;
mislim, da bo kupoprodajna pogodba
podpisana jutri, vendar najtežje še
pride: plačilo njene milijonske cene.

[23]

V kakšnih škripcih so se znašli, spet
pripoveduje Álvaro:

»Oče mi je naročil, naj obiščem
lastnika in ga skušam prepričati, da
bi se zadovoljil s predujmom v obliki
zlatih kovancev in da bi mu ostalo
poplačali v roku enega ali dveh
mesecev. Dejansko smo takrat imeli
nekaj zlatnikov, ki jih je ustanovitelj
Opus Dei hranil za izdelavo kakšne
liturgične posode. Odpravil sem se
torej k temu gospodu, tačas pa je oče
doma goreče molil. Razgovor je bil
pravi uspeh, četudi je lastnik
zahteval, da se plačilo izvede v
švicarskih frankih. Ko sem to omenil
očetu, mi je odvrnil: ***Nič za to! Mi
nimamo ne lir ne frankov,***

Gospodu pa je čisto vseeno, ali gre za eno ali drugo valuto.«[24]

Ta poslednji sestanek z lastnikovimi odvetniki je bil z Álvarove strani junaško dejanje poslušnosti in vere v ustanovitelja. Kajti – le kdo bi se z optimizmom in neomajno odločnostjo spustil v poskus, da pridobi celotno vilo v zameno za nekaj cekinov?

* * *

Ni pa bil oče tako naiven, da bi na ves glas slavil zmago in mislil, da je zadeva rešena. Tisto, da ***najtežje še pride***, se je izkazalo kot trpka resničnost, ravno tako kot je bilo plačilo vsote, določene v kupoprodajni pogodbi. Stavbo, v kateri je nekdanje Veleposlaništvo Madžarske pri Svetem sedežu, je zasedalo nekaj madžarskih uradnikov, ki so se izgovarjali na domnevno diplomatsko imuniteto in se iz hiše niso bili pripravljali

izseliti. Oče je hitro spoznal, da ne bo lahko doseči odhoda tistih vsiljivih stanovalcev, ki se niso mogli sklicevati na nobeno pravico do bivanja v tistih prostorih, še manj pa na diplomatsko imuniteto, saj je Madžarska že pred časom prekinila stike z Vatikanom. Ta centralni sedež Opus Dei je bil kakor materialna dopolnitev listine *decretum laudis*, vendar ga je ustanovitelj plačal dražje, kot je pričakoval, čeprav si tudi v tem pogledu ni delal utvar:

Predragi! Božja milost in dobra volja. To je geslo, ki ga skušam imeti pred očmi, tudi ko postaja jasno, da bo prevzemanje naše hiše v posest skrajno nadležna reč: obzorje s človeškega gledišča ne bi moglo izgledati bolj neprijetno. Vendar pustimo to zadevo: molíte za ta namen.[25]

Sklenili so, da se 22. julija 1947 iz centra Città Leonina preselijo na

Ulico Bruno Buozzi. Za selitev so imeli na voljo tovornjak, ki je z eno samo vožnjo odpeljal pohištvo, pripomočke in druge predmete razen mašnih oblačil in bogoslužnih posod. Te je po očetovem naročilu osebno spravila Dorita Calvo ter jih vzela s seboj in jih imela pri tem ves čas na očeh.^[26]_____

Na posest s sklopom zgradb, ki so jo poimenovali *Villa Tevere*, je bilo z ulice mogoče priti skozi dvoriščna vrata, ki so vodila na razmeroma dobro urejen vrt z grmičevjem, lovorikovci, borovci, evkaliptusi in figovci. Levo od vhoda je stala vratarjeva hiša. Od tam se je zložno vzpenjal vrt vse do trinadstropne glavne stavbe. Tej hiši, ki so jo trenutno zasedali madžarski uradniki, so rekli *Villa Vecchia* (Stara vila), čeprav je bila to zgradba iz dvajsetih let, grajena v florentinskem slogu.^[27]_____

Ker so se vsa prizadevanja za izselitev madžarskih diplomatov izjalovila, jim ni preostalo drugega, kot da za bivanje usposobijo hišo, namenjeno vratarju. Ta ni bila velika, vendar so v njej uredili dve neodvisni stanovanji. V pritličju so prebivali oče in njegovi sinovi, prvo nadstropje pa je pripadlo ženskam, ki so delale v *administraciji*. Tistemu bivališču so nekoliko olepševalno nadeli ime *Pensionato*. Arhitekti so si na vso moč prizadevali, da bi po eni strani pridobili več prostora, po drugi pa zagotovili primerno ločenost obeh stanovanj. Kuhinja je postala jedilnica. Pralnica se je spremenila v majhen salon. Likalnica je dobila svoj prostor na ozkem hodniku, kjer je stanovalo in delalo pet oseb.^[28] Pritličje je obsegalo tri majhne sobe in nikakor ni bilo nič boljše od stanovanja na Trgu Città Leonina.^[29] Victoria López-Amo, ki se je tik pred selitvijo pridružila administraciji, diskretno izpostavlja,

kako so skušali zagotoviti čednost in dostojnost kapele v tako omejenem prostoru: »Vse je moralo biti prilagojeno zelo skromni površini. Kapela je bila urejena v majhni sobici, in četudi je bila začasna, je vse delovalo zelo spodobno in zares prijetno. Križ v bizantinskem slogu nad oltarjem je vzbujal pobožnost. Stransko steno je krasila slika Device Marije [...]. Ob sliki je bila nameščena majhna polica za rože. Ko je bila kapela končana, nas je oče prosil, naj pripravimo cvetlično vazo, da bo z njo počaščena *la Madonna*.«^[30]

O stiski v *Pensionatu* najbolje priča iznajdljivost tistih žena, ki so skušale pridobiti dodaten prostor v višino, saj širjenje po površini ni bilo mogoče, kot pripoveduje ena izmed njih: »O božiču nam je oče naročil, naj naredimo jaslice. Ker ni bilo prostora, smo jih postavile pod okno ter jih iz vrtnih kamnov zgradile,

kolikor smo mogle visoko, da bi se dobro videle figurice, ki nam jih je prinesel oče. Dejal nam je, da so videti kot sedemnadstropne jaslice in da jih bo dal fotografirati, saj še nikoli ni videl jaslic s toliko nadstropji.«^[31]

* * *

Že na začetku je oče o *Pensionatu* govoril kot o »majhni hišici« – ne prezirljivo, marveč dobrovoljno in celo na simpatičen način, saj je predstavljala ***pot, po kateri bi kmalu lahko prišli do velike vile.***^[32]

V ozadju tistih madžarskih diplomatov, ki so se trdovratno upirali izselitvi iz vile, je videl od Boga poslano preizkušnjo, pa tudi besnenje na strani hudiča:

Vidi se, pripominja, da je hudiču to nadležno. Toda Bog ne izgublja bitk.

[33]

Sklenil je torej te razmere mirno sprejeti in ne popuščati na straži v nenehni molitvi, tako da je noč in dan vztrajal v nekakšnem nevidnem obleganju, ko je iz *Pensionata* tja odločno usmerjal svojo navzočnost in čuječnost. Prej ali slej se bo *Villa Vecchia* morala predati.

Konec julija je bil oče na posestvu Molinoviejo ter mislil na svoje hčere, ko jim je pisal:

Naj Jezus varuje moje hčere v Rimu.

Predrage, sem v Segovii in veliko lepega vam imam povedati [...]. Kako vam gre preizkušnja v novi hiši? Kajne, da resno molite h Gospodu, da bi nas Madžari pustili pri miru?^[34]

Molinoviejo je obratoval s polno paro. Ustanovitelj je poletne mesece 1947 posvetil izobraževanju svojih duhovnih hčera in sinov. V prvi polovici septembra se je odpravil na dolgo, dvotedensko potovanje po

severu Španije, od Galicije do Bilbaa. Obiskal je nove centre in se srečal z novimi člani Dela, obenem pa iskal denarna sredstva ter se pogovarjal s škofi in jih obveščal o dejavnostih Opus Dei. Pri tem delu vodenja ga je presenetil mesec november, ko je moral nujno odpotovati v Rim, kjer je poplava prošenj za odobritev, ki so jih pošiljale najbolj raznovrstne verske organizacije, grozila s tem, da se pojem *svetnih ustanov* še bolj iznakazi.

Bližala se je zima in v *Pensionatu* je postajalo hladno, kar je še najbolj pestilo očeta, ki je silno težko prenašal tako vročino kot nizke temperature. Tega se dotakne v nekem pismu, napisanem na sveti večer 1947:

Božične praznike bom moral – v strašnem mrazu – prestati v Rimu, vendar se bom poskusil čim prej vrniti v Španijo.

Danes zjutraj je po telefonu poklical msgr. Dionisi in povedal, da nam je kardinal vikar izdal dovoljenje za odprtje študentskega doma. Problem je jasen: ne gre za to, da bi sedaj najeli prostore, vendar si moramo očitno zavihati rokave, če naj bo poleti hiša nared, da bi lahko v naslednjem šolskem letu pričeli z delom. Denar? Se bo že našel – našel se bo, ker brez dejavnosti med študenti ne bomo nikoli mogli zagnati Dela s takšno silo, kot jo zahteva naš duh.^[35]

Kot vidimo, se resnemu delu za blagor duš nikoli ni odrekal z opravičilom, da nima denarja. Brez pritoževanja ali potrnosti je sprejemal, kar je štel za logičen zaključek: ***Ne preostane drugega kot prositi vbogajme.***

Na začetku leta 1948 je na Jožefmarija pritiskalo strašno breme gmotnih problemov. A v nasprotju s

tem, kar bi lahko pričakovali, to ni zaustavilo njegove dirke za apostolsko širitev Dela niti se ni postavil v obrambni položaj, v izključno življenje pobožnosti. Prvi del španskega reka »Boga prositi in tolkač vihteti« je strogo izpolnjeval. Ni pa bil povsem prepričan, ali so on sam in njegovi otroci enako prizadevno izpolnjevali tudi drugi del. Kakorkoli že, velja priznati, da so šli skozi hude denarne stiske, namreč mukotrpno prizadevanje za vzpostavitev centralnega sedeža je bilo le prva epizoda v dolgi verigi težav. Ustanovitelj torej ne pretirava, ko iz Rima članom Generalnega sveta piše:

Še nikoli me gmotno vprašanje ni tako obremenjevalo. Pa ne gre za to, da bi se zmanjšalo moje zaupanje v Boga, temveč se z večanjem tega zaupanja ob pogledu na toliko dokazov Gospodove previdnosti večja tudi moje prepričanje, da moramo

vedno uporabiti vsa človeška sredstva. Zato bomo po moji vrnitvi opravili temeljit – stvaren – pregled širitve Dela, upoštevajoč vse, kar že bolj ali manj deluje (Rim, Pariz, Milano, London, Dublin, Coimbra, Lizbona, Chicago, Buenos Aires), vendar pri tem ne bomo pozabili na gmotni vidik dejavnosti.^[36]

Še predobro se je Jožefmarija zavedal finančnih zahtev, ki so jih povzročali njegovi drzni apostolski podvigi, in tega, da bi marsikdo lahko pomislil, da je oče glede gmotnih zadev le sanjaril. Na to vprašanje jih je vnaprej opozoril in jim s popolnim zavedanjem o njihovem položaju spregovoril:

Še vedno me skrbi, kot sem že prej zapisal, in se zavedam vsega. Toda ... še je čas za počenje norosti, če jih le počnemo po pameti: Bog nas tudi ne bo pustil na cedilu.^[37]

Njegovim sodelavcem ni nikdar prišlo na misel, da Jožefmarija v Rimu morda ne stori vsega, kar je bilo v človeški moči, ko se je bilo treba ukvarjati z neprijetno nalogo in prositi za denar. Vseeno se ponižno in prostovoljno ponudi, da gre beračit, kamorkoli bi ga poslali:

Saj ne boste rekli, da se za to ne menim, ko sem od tega že skoraj obseden: razmislite, koga bi jaz lahko šel prosit miloščino, ko se vrnem.[38]

Novica, s katero zaključi pismo, pa tudi ni bila ravno razveseljiva. (Zgodilo se je namreč – 29. januarja 1948, če smo natančni –, da je šel Ignacio Sallent prevzet nekaj pisem na izpostavo letalske družbe Iberia v bližini Beneškega trga. Avto je parkiral na ulici in ga zaklenil, vendar so mu ga v nekaj minutah, kolikor se je zadržal v stavbi, ukradli. Že sedem dni so bili brez avtomobila, ki so ga nujno potrebovali.) **S**

popolno svobodo, jim pravi oče, in upoštevajoč, da bi za avto potrebovali kakšnih tisoč dvesto dolarjev, odločite, ali naj se kupi ali ne. Vendar ne pozabite, da tukaj ni denarja in bi ga bilo treba iznajti znotraj tamkajšnje uprave.

[39]

Ravno mesec dni zatem v pismu, datiranem s 4. marcem 1948, sporoči svojim sinovom v Madridu, da bo iz Rima odpotoval 12. tega meseca. Toda v razdobju enega meseca so mraz, vlaga, lakota^[40] in nenehne gmotne skrbi tako zdelale zdravje stanovalcev v *Pensionatu*, da so prav vse istočasno zadele bolezni in tegobe. Oče je skušal nekoliko prikriti svoj klavрни položaj in je s kančkom prisiljenega humorja zapisal:

Ali veste, da sem se pred dvema dnevoma prebudil in ugotovil, da imam celotno levo stran obraza ohromljeno, usta ukrivljena, levega

očesa pa ne morem zapreti – prava spaka! Pomislil sem: Je to hemiplegija? Toda preostalo telo je normalno in gibčno. Profesor Faelli mi zagotavlja, da se je z menoj pošalilo rimsko podnebje: revma. V trenutku, ko vam pišem, mi je nekoliko neprijetno, saj se mi je veka povesila čez oko in ne vidim najboljše.

Zelo sem zadovoljen: ko se pogledam v ogledalo, lahko na levi strani motrim svoje truplo, saj je videti kakor mrtva stvar; polovica čela je postala povsem gladka, brez gub, in domišljam si, da me je ta smrt pomladila.

Dobro, ne delajte si skrbi, saj vse to ni nič. Jemljem salicilate, spat hodim zgodaj in uporabljam termofor. Potrebno je samo potrpljenje. Mislim, da ne bo razloga za odložitev potovanja.

Prosíte zame. Prosíte, da bi zares ljubil Gospoda, da bi se vedno

obnašal tako, kot hoče On, kajti njegov Opus Dei je – in mora vedno biti – Šola Svetosti sredi sveta, in bila bi škoda, če bi se ta utemeljitelj brez temelja znašel na repu, medtem ko bi moral hoditi na čelu. Škoda in velika, resna odgovornost.^[41]

Zdravje se očetu ni popravilo in moral je odložiti potovanje v Madrid. Čeprav je imel z enim očesom hude težave, se je 11. marca lotil dopisovanja. Članom Generalnega sveta poroča o Álvarovem zdravstvenem stanju:

Álvaro nam je zbolel včeraj, izgledalo je, da je imel strašno angino. Zato sem mu rekel, naj ostane v edini postelji, ki jo imamo, jaz pa spim na ležišču, ki ga zvečer napravijo v malem salonu. Veliko veselje je živeti v tem dejanskem uboštvu, ki je ponavadi trše kot redovniško: vedno pod stopnicami kakor sv. Aleš. – Danes je po zaslugi profesorja

Faellija bolnik praktično že okreval, vendar mu ne dovolim vstati, čeprav on pri tem vztraja ... bolj kot bi moral.^[42]

V pismu Centralnemu svetu pa svojim hčeram pravi:

Danes so drugič operirali Encarnito: močna je, možata – ne, prava ženska – v trenutku bolečine. Ona in vse, ki so v Rimu, so mi v veliko zadovoljstvo.^[43]

Minil je še en teden in Jožefmariju se zdravje ni izboljšalo. Iz pisem je mogoče razbrati njegovo pomilovanja vredno stanje:

Rim, 18. marec 1948

Naj Jezus varuje moje sinove.

Predragi, prejšnji teden, ko je prispela pošta iz Španije – vaša pisma! –, sem imel nekaj manjših težav, zaradi katerih nisem dobro

videl na levo oko. V roki sem držal paket s korespondenco in obšla me je velika skušnjava – ne iz radovednosti, ampak iz ljubezni –, da bi vse tisto prebral. Naposled je ura odbila dve zjutraj, medtem ko sem se pogovarjal z Gospodom in z vami, potem ko sem v miru prečital vse do zadnjega pisma: prav nemočen sem bil. Ne vem, zakaj se mi je še enkrat, toda z večjo pozornostjo, pogled ustavil na kosu pohištva v sobi, v kateri pišem: tam so štirje oslički, ki so mi jih Sveti trije kralji prinesli iz Španije, in dirjajo ... Včasih se zabavam, ko jih pošiljam sem in tja, jim spreminjam smer, toda nikdar mi ne pride na misel, da bi jih ločil: vsi štirje gredo skupaj, res so bratski, obilno otovorjeni, stanovitni, trdni. Opravil sem svoje spraševanje vesti, grizlo me je zaradi nereda. Zaspal sem z nasmehom na ustnicah, ko sem mislil na vas in nase ter Gospodu govoril v imenu vseh: Ut jumentum factus sum apud te! ...^[44]

Šel je na zdravljenje z diatermijo, vendar obrazna paraliza ni popustila. Še vedno je bil nesimetričen, kot je govoril sam o sebi, s pokvečenim obrazom. V Madridu je nadaljeval z diatermijo – brez napredka, toda z novim zagonom. (***Čim se mi stanje izboljša, piše Álaru, bom šel tukaj naokrog prosit miloščino.***)^[45]

V korespondenci tiste pomladi 1948 pušča ustanovitelj prepleteno sled svojih potovanj, trpljenja in ponižanj sredi globokega miru in veselja, ko se osebno prepriča o zrelosti apostolskega dela, ki se razvija po vsej Španiji. Dovolj je že bežno preleteti par pisem, da to opazimo:

Madrid, 13. april 1948

Naj Jezus varuje moje sinove v Rimu.

Predragi, pišem vam sedaj, ko že vsi spijo, ker bom jutri ves dan zunaj Madrida in ne vem, ali bom uspel

najti čas za to. Kakorkoli že, biti moram kratek, saj levo oko še vedno ni v redu [...].

Zdaj ni bilo mogoče poslati več denarja. Nadaljujem s poskusi [...]. Veliko obiskov kljub mojemu še vedno pokvečenemu obrazu. Niti en dan nisem kosil doma. To je strašno, a neizogibno! [...] Je že v redu! Bolijo me oči, pozno je, zato naj zaključim.

Vseh teh sinov se z ljubeznijo spominjam. Veliko molim za Italijo ... za papeža (!) in tudi za svoje otroke. Álvaroček, kdaj boš lahko prišel sem? Tukaj je ogromno dela.^[46]

Drugo pismo je datirano v Madridu, 21. aprila:

Predragi Álvaro, kup stvari, na hitro, da ne obremenjujem oči s predolgim pisanjem. Še vedno ne morem moliti brevirja! Postal sem nepismen: ne zmorem niti brati niti pisati. (Sledijo

naročila in vprašanja brez konca, cel kup strnjeno izpostavljenih zadev.)

Konec meseca bom šel v Barcelono prosit miloščino. Nato bom šel dol v Málaga in se za en dan ustavil pri Herreru^[47] (napisal mi je ljubeznivo pismo s povabilom), potem pa v Granado in Seviljo. Ko bi ti vedel, kako malo mi je do potovanj! Prav tako mi je težko srečevati ljudi in še več ljudi, vendar mi ne preostane drugega, če naj služim Bogu. Vedno obedujem zunaj domače hiše in – verjemi mi – komaj se vlečem, ker se premalo mrtvičim. Potrpimo [...].

Vem, da se zavedaš, da zamolčim nekatere tegobe, ki jih nikdar ne manjka.^[48]

Jožefmarija je še kar naprej hodil na obiske in prosil miloščino, 20. maja pa se je vrnil v Rim. Podvrgel se je delovnemu načrtu in se ga držal do potankosti, ne da bi se skušal izmikati težavam. V juniju je že imel

izdelan program potovanj do jeseni: v drugi polovici meseca naj bi prepotoval jug Italije, predvsem Kalabrijo in Sicilijo, čeprav je vedel, da ga tam čaka huda vročina, takšna, da človeka ***spomni na vice***. Nato je načrtoval 2. julija oditi v Španijo, kjer je nameraval izkoristiti počitnice svojih hčera in sinov, ki se bodo udeležili izobraževalnih tečajev Dela, da bi jim vlil apostolskega zagona. Sredi oktobra pa naj bi obiskal Oporto in Coimbro.^[49]

Svoj načrt potovanj po Italiji, Španiji in Portugalski je dosledno uresničil.

^[50] Kot je bilo predvideno, je 12. oktobra, sicer ***ne najbolj zdrav***, prispel v Coimbro. Sodeč po tem, kar v pismu pravi onim v Rimu, bi bilo pravilneje reči, da je bil precej bolan:

Moje potovanje na Portugalsko, jim piše s posestva Molinoviejo, je bilo zelo zabavno, saj sem bil ves čas bolan: po prihodu v Coimbro sem

samo pozdravil Gospoda, potem pa sem moral takoj leči v posteljo.

Vseeno mi je uspelo na hitro skočiti v Porto, kjer imamo precej veliko hišo z nekaj vrta, ki v pomanjšani obliki spominja na Ferraz 16. Ker še nismo mogli nakupiti pohištva, smo sedli na tla – kot že tolikokrat (!), to blaženo uboštvo – ter kramljali, peli in se smejali. Vaši portugalski bratje so zlata vredni. Nekateri me niso poznali. Bili so presrečni, ko so videli tega utemeljitelja brez temelja, ki je bil kot vedno dobre volje.^[51]

Že dobri dve leti je oče kakor tkalski čolniček tekal sem ter tja med Španijo in Italijo. Širil je Delo in prosjačil za denar. Dne 30. decembra 1948 se je že šestič odpravil proti Rimu in 11. februarja 1949 je bil spet v Španiji. Njegova obdobja v Madridu pa seveda niso bila ravno čas oddiha:

Álvaro, mu 28. februarja pravi oče, jutri odrinem proti Córdobi, pojutrišnjem prenočim v Granadi, naslednji dan pa grem za štiriindvajset ur k Herreri. Nato vrnitev v Granado – za par dni – in spet v Madrid. Potem bom šel še za dva dni v Valladolid – tam sem bil včeraj in predvčerajšnjim –, saj je to potrebno.^[52]

Predtem je bil v Valenciji, kjer je imel še mnogo drugih opravkov. Ključna novica pa je bila, da so v začetku februarja madžarski uradniki vilo zapustili.^[53] Oče se je nemudoma zagnal v iskanje ljudi za Rim in gmotnih sredstev za gradbena dela. To je bil, poleg drugih, razlog njegovega potovanja v Španijo, preden bi uresničil svojo obljubo o obisku Portugalske.

Predaja *Ville Vecchie* po poldrugem letu duhovnega obleganja, ki so ga stanovalci *Pensionata* izvajali na

izrecno priporočilo očeta, se je končala z vljudnostno gesto z obeh strani. Iz *Ville* so poslali velik šopek gladijol, Jožefmarija pa se je odzval s steklenico konjaka dobre znamke, ki jo je Madžarom šla izročiti Rosalía, oblečena v svojo najboljšo uniformo in v belih rokavicah.^[54]_____

Oče je 23. aprila znova prispel v Rim, pripravljen, da se dokončno spopade z vprašanjem centralnega sedeža Opus Dei. Brez izgubljanja časa je bil prijavljen načrt gradnje. Maja so nestrpno pričakovali podelitev gradbenega dovoljenja^[55] in 9. junija 1949 so zidarska dela stekla.^[56]_____

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

.....

^[1] ***Ubogati papeža tudi v najmanjših stvareh pomeni ljubiti***

papeža. Ljubiti svetega očeta pa pomeni ljubiti Kristusa in njegovo Mater, našo presveto Mater, Marijo. In to je naše edino hrepenenje: ker jih ljubimo, si želimo, da bi šli omnes, cum Petro, ad Iesum per Mariam [vsi s Petrom k Jezusu po Mariji](Zapiski, št. 110, 17. 11. 1930).

^[2] Prim. *prav tam*, št. 422, 29. 11. 1931.

^[3] *Prav tam*, št. 220, 10. 8. 1931.

^[4] Pismo iz Rima članom Generalnega sveta, EF-480603-1 (v nadaljevanju bo kraj ustanoviteljevih pisem naveden samo, če ne bodo napisana v Rimu). Alberto Martínez Fausset, ki je v stanovanju Città Leonina živel od začetka februarja 1947, pripoveduje: »Večkrat smo z našim očetom po večerji šli na Trg sv. Petra, ko tam ni bilo skoraj nikogar, in med sprehodom pred baziliko, ki je bila že zaprta, zmolili *credo* [veroizpoved].

Njegov *credo* je bil zelo odločen [...], in ko je prišel do 'verujem v našo Mater, eno, sveto, katoliško, apostolsko, rimsko Cerkev ...', je besedo 'rimska' ponovil trikrat, kakor da bi hotel poudariti svojo vero v Kristusovega namestnika« (*Poročilo Alberta Martíneza Fausseta ..., op. cit.*).

[5] Zapis pogovora ustanovitelja Opus Dei z msgr. Casimirom Morcillem (1940/1941), datiran z 9. 6. 1948, RHF, D-15011. O razvoju in naraščanju te ljubezni do Cerkve in papeža, je leta 1949 zapisal: ***V Rimu sem srečal toliko dobrih ljudi, toliko svetih duhovnikov, toliko sijajnih in učenih klerikov, da se ne morem strinjati s tistim reklom, ki mi zveni kakor nadležen aforizem: Roma veduta, fede perduta [Rim viden, vera izgubljena]. Nasprotno, lahko bi ga spremenil in raje dejal: Roma veduta, fede tuta [Rim viden, vera obvarovana]. Ljubezen do***

Cerkve se je v meni okrepila. Sedaj je moja ljubezen do Cerkve in do papeža bolj teološka, morda manj čustvena, vendar močnejša, resničnejša (Pismo 8. 12. 1949, št. 10).

Alberto Martínez Fausset se še spominja, da je šel nekoč z očetom in Álvaroom v Vatikan in so si ogledali dvorano *Loggia delle Benedizioni*, kjer je prestol, na katerem med avdiencami sedi papež. V prostoru ni bilo nikogar drugega in oče se je približal prestolu ter »z globoko pobožnostjo in obenem z veliko preprostostjo poljubil enega od obeh ročajev, kamor je nedvomno polagal svojo roko sveti oče« (Poročilo Alberta Martíneza Fausseta ..., op. cit.).

[6] Pismo Álvaroa del Portilla, Rim, 27. 3. 1946 (AGP Sec. B1 leg 3, C-460327-1).

[7] *Prav tam.*

[8] Pismo članom Generalnega sveta, EF-460630-2.

[9] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 825. V nekem pismu se ustanovitelj spominja tega, kar mu je takrat zatrjeval kardinal Tedeschini: ***Nič ne koristi, če zunaj delate čudeže. Vi se morate spraviti v gibanje tukaj, v Rimu*** (Pismo 8. 12. 1949, št. 11).

[10] Prim. Pisma iz Madrida članom Dela v Rimu, EF-461004-1, EF-461025-1 in EF-461031-1.

[11] *Dnevnik centra Città Leonina*, 24. 11. 1946, AGP Sec. N, 3 leg. 426-19.

[12] *Prav tam*, 29. 11. 1946, AGP Sec. N, 3 leg. 426-20. »Oče je hiše, ki so si jih ogledovali, večinoma zavračal kot neustrezne, predvsem ker zaradi premajhnega zemljišča niso izpolnjevale pogojev za ureditev centralnega sedeža,« pripoveduje Ignacio Sallent. Ustanovitelj se je zavedal, kako težavno bo

financiranje, vendar se je strogo držal tega, kar je štel kot potrebno: primernost prostorov za bivanje, reprezentativnost, možnosti za širitev, središčna lega itd. Zaupal je v božjo previdnost in govoril, da »si ne more dovoliti, da bi zadevo rešil na lahek način, potem pa bi moral njegov naslednik nositi težko breme, ker bi bilo treba problem reševati znova« (Ignacio Sallent Casas, RHF, T-06008, str. 13).

^[13] Pismo članom Generalnega sveta, EF-461216-2.

^[14] Pismo članicam Centralnega sveta, EF-470101-1.

^[15] Pismo članom Generalnega sveta, EF-470117-2.

^[16] Pismo članom Generalnega sveta, EF-470131-2.

^[17] Pismo, EF-470207-2. Vojvodinja Sforza-Cesarini, pripoveduje Álvaro

del Portillo, je ustanovitelj že prej poznala. Zunaj Rima je imela hišo, ki ne glede na ceno ni bila primerna za centralni sedež zaradi svoje lege. Na vojvodinjo pa je vseeno ustanoviteljeva vera naredila tak vtis, da mu je pri iskanju hiše sklenila pomagati. Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 825.

[18] *Prav tam.*

[19] *Dnevnik centra Città Leonina*, 9. 2. 1947, AGP Sec. N, 3 leg. 426-20.

[20] Álvaro del Portillo, *Sum.* 626.

[21] *Dnevnik centra Città Leonina*, 8. 3. 1947, AGP Sec. N, 3 leg. 426-20.

[22] Pismo, EF-470327-2.

[23] Pismo, EF-470410-1.

[24] Álvaro del Portillo, *Sum.* 826.

[25] Pismo članom Generalnega sveta, EF-470709-2.

[26] Prim. Dorita Calvo Serrador, RHF, T-04906. Tako je bila lahko darovana sveta maša in je bil Gospod shranjen v tabernaklju *Pensionata* 25. julija 1947, istega dne, ko je oče z letalom odpotoval v Madrid. Prim. Xavier de Silió Gómez-Carcedo, RHF, T-06135, str. 2.

[27] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 826; in Julia Bustillo Hurtado de Saracho, RHF, T-04898, str. 7.

[28] Prim. Francisco Monzó Romualdo, RHF, T-03700, str. 6.

[29] »Hiša,« kot jo opiše Encarnación Ortega, »je imela majhno vežo velikosti poltretji meter krat štiri metre. Nato majhen salon z zofo, ki so ji nekoliko spodobnejši videz dajale zaščitne prevleke; kadar se je blago na ročajih strgalo, smo zvečer prevleke odstranile, jih zakrpale ter očistile in naslednji dan so spet imele svoj prejšnji sijaj; ta prostor je premogel še starinsko konzolo, nizko

mizico in nekaj stolov. Tam je bila nadalje direktorjeva soba, ki jo je na začetku uporabljal naš oče, in še dve spalnici, tako se mi zdi, ter dvoje stranišč. To je bilo pritličje, v katerem je bila urejena tudi majhna kapela. Zgoraj je bila jedilnica za stanovalce, ostalo pa so bili prostori administracije: ena spalnica z eno samo posteljo (druge numerarije smo spale na tleh na deskah); kopalnica, ki je bila tudi pralnica; likalnica, ki je služila tudi kot dnevna soba za srečanja; kuhinja; soba z umivalnikom za numerarije pomočnice in še podstrešna soba, do katere se je bilo treba povzpeti po lestvi in v kateri smo hranile kovčke, pripravljale vrečke s perilom itd. Pri tem opraviilu smo morale sedeti, saj je bila višina sobe približno poldrugi meter.

Malo pozneje so bili prostori razširjeni še na del dvorišča in v pritličju sta bila urejena nekoliko

večja kapela in *soggiorno*, nad tema dvema sobama pa je bila postavljena nova kuhinja, jedilnica in še ena spalnica s pogradi za stanovalce« (Encarnación Ortega Pardo, RHF, T-05074, str. 115).

[30] Victoria López-Amo Marín, RHF, T-05448. Kljub prostorski stiski sta čistoča in urejenost v *Pensionatu* ustvarjali dostojno in prijetno vzdušje. Da bi ustanovitelj ponazoril svoj nauk o tem, da nikdar ne gre zamenjevati **uboštva z mizernostjo niti z nesnažnostjo** (*Pismo* 24. 12. 1951, št. 187), je pripovedoval anekdoto, ki se je pripetila v *Pensionatu* nekaj dni po prihodu administracije:

Le nekaj dni po naši vselitvi se je tam pojavil prejšnji lastnik vile, da bi zaključil nekatere odprte zadeve – poplačilo kupnine, ki smo se jo obvezali poravnati v dveh mesecih, zaupajoč, da bo Bog za to

poskrbel! –, in ga je sprejel eden izmed vaših bratov. Vsi smo bili nastanjeni v mali vratarjevi hiši, kjer je prej živel nekdanji lastnik, ki nas je sedaj prišel obiskat.

Stopil je v majhen salon, in ko je ta vaš brat prišel do njega, je gospod pogled usmeril v tla in ga vprašal: »Ste zamenjali pod?« Vaš brat mu je brž odvrnil: »No, è lo stesso, ma pulito« – ne, pod je isti, samo da je zdaj očiščen. Tiste ploščice so bile videti povsem druge in nekdanjemu gospodarju to nikakor ni šlo v račun. Takšni čudeži se dosežejo s pomočjo vode in čistoče – kar je tudi dobro mrtvičenje –, kajti tisto, kar je bil prej neugleden in zanemarjen pod brez barv, se je spremenilo v prav prijeten tlak raznobarvnih ploščic (prav tam).

[31] Rosalía López Martínez, RHF, T-07918, 2, 2, 7. K temu Encarnita Ortega dodaja: »Gotovo je revnost

tistih jaslic na očeta naredila vtis in je sklenil, da nam, ko bo mogoče, priskrbi kaj boljšega. Nekega dne leta 1948 je prinesel velik zavoj: neapeljske jaslice, ki so bile čudovite, čeprav so bila oblačila nekaterih figuric v precej slabem stanju» (Encarnación Ortega Pardo, RHF, T-05074, str. 120).

[32] Pismo članom Generalnega sveta, EF-470717-2.

[33] Pismo članicam Centralnega sveta, EF-470709-1.

[34] Pismo iz Molinovieja (Ortigosa del Monte, Segovia) članicam Dela v Rimu, EF-470729-1.

[35] Pismo članom Generalnega sveta, EF-471218-1; prim. tudi Pismo Joséju Maríi Hernándezu Garnici, EF-471218-5.

[36] Pismo, EF-480204-1.

[37] *Prav tam.*

[38] *Prav tam.*

[39] *Prav tam.* Avtomobil je čez en mesec našla policija v Neaplju; zdi se, da je bil v dobrem stanju. Prim. Pismo članom Generalnega sveta, EF-480304-2. V zvezi s krajo: prim. Ignacio Sallent Casas, RHF, T-06008, str. 15.

[40] José María González Barredo, ki je tiste mesece preživel v Združenih državah, jim je od tam pošiljal nekatera živila, na primer kavo in moko, za kar so mu bili v Rimu iskreno hvaležni. Oče mu v nekaj besedah jasno predstavi, v kakšnih razmerah so živeli: ***Če bi ti videl, kakšne stiske prestajamo vsepovsod! Ko bi se le začelo vsaj ponekod izboljševati gmotno stanje. Gospod bo to storil.*** Nato mu spregovori o skorajšnjem posvečenju treh duhovnikov Opus Dei, da bi zanje molil. Potem pa:

Celo za to so potrebni dolarji. Škoda, da nismo angeli. Ampak ker smo ljudje, potrebujemo denarna sredstva prav za vse. Gospod nas nikoli ni zapustil in tudi zdaj nas ne bo. Tako upam po posredovanju naše nebeške Matere.

Saj se ne boš pritoževal zaradi mojega pisma. Pisal sem na drobno – dvojno mrtvičenje, ker na eno oko ne vidim dobro –, da bi na papir spravil čim več (Pismo Joséju Maríi Gonzálezu Barredu, EF-480309-1). Prim. tudi Pismo članom Dela v Združenih državah, EF-490706-2, v zvezi s pošiljanjem moke, mesa, sadja iz ZDA.

^[41] Pismo članom Generalnega sveta, EF-480304-2. »Vstal je ob običajni uri,« pripoveduje Álvaro del Portillo, »in med umivanjem je na obrazu opazil nekaj čudnega, vendar temu ni posvečal posebne pozornosti. Nato je kot vedno opravil svojo polurno

premišljevalno molitev. Med maševanjem je ugotovil, da težko govori. Najhujše pa je bilo, da pri zaužitju svete rešnje krvi skoraj ni mogel preprečiti, da je ne bi nekaj steklo po ustnem koticu, tako da si je moral pomagati s purifikatorijem. Ko je bilo maše konec, so me poklicali. Zdravnik je storil, kar je mogel, vendar je znano, da za to bolezen ni posebnega zdravila. Preostane samo čakanje, da popusti sama od sebe, kar se je zgodilo čez nekaj mesecev. V tem času je oče nadaljeval z delom, kot da se mu ne bi nič zgodilo« (Álvaro del Portillo, *Sum.* 477); prim. tudi Alberto Taboada del Río, RHF, T-03358, št. 1347.

[42] Pismo, EF-480311-2.

[43] Pismo, EF-480311-1.

[44] Pismo članom Generalnega sveta, EF-480318-1. *Ut jumentum factus sum*

apud te – kakor tovarna žival sem bil pred tabo.

[45] Pismo iz Madrida Álvaru del Portillu in članom Dela v Rimu, EF-480408-1.

[46] Pismo iz Madrida Álvaru del Portillu in članom Dela v Rimu, EF-480413-1.

[47] Msgr. Ángel Herrera Oria, škof v Málaga.

[48] Pismo iz Madrida Álvaru del Portillu in članom Dela v Rimu, EF-480421-1.

[49] Prim. Pismo članom Dela v Oportu, EF-480616-6.

[50] Prim. Pismo msgr. Francescu Ricceriju, EF-480707-1; Pismi iz Madrida in Coimbre članom Dela v Rimu, EF-480708-1 in EF-481013-1. Dne 11. oktobra se je začel postopek za beatifikacijo Isidora Zorzana

Ledesme, potem pa je odpotoval v Coimbro. Prim. Pismo iz Madrida Álvaro del Portillu, EF-481011-2.

[51] Pismo iz Molinovieja (Ortigosa del Monte, Segovia) članom Dela v Rimu, EF-481019-1.

[52] Pismo iz Madrida Álvaro del Portillu in članom Dela v Italiji, EF-490228-1.

[53] Prim. Rosalía López Martínez, RHF, T-07918, 3, 2, 3.

[54] Prim. Victoria López-Amo Marín, RHF, T-05448.

[55] Prim. Pismo članom Generalnega sveta, EF-490506-1.

[56] Prim. Francisco Monzó Romualdo, RHF, T-03700, str. 1.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sl-si/article/1-centralni-
sedez/](https://dev.opusdei.org/sl-si/article/1-centralni-sedez/) (10. Avg. 2025)